

Pensioen

- Pensioenakkoord is noodzakelijke stap naar toekomstbestendig pensioenstelsel

- nabestaandenpensioen, pensioenopbouw zelfstandigen, • gelijk speelveld tussen verschillende type uitvoerders en de potentieel lagere pensioenopbouw bij een baanwisseling

Inleiding

Verzekeraars en PPI's pleiten voor een pensioen dat eenvoudig en uitlegbaar is, goed aansluit bij een dynamische arbeidsmarkt en gebaseerd is op ex ante evenwichtige solidariteitsmechanismen in plaats van ex post herverdeling van rechten en rekeningen. Om die reden zijn we positief over het pensioenakkoord van juni 2019 en de nadere uitwerking daarvan in de Hoofdpijnennotitie en het concept wetsvoorstel. Met het pensioenakkoord worden noodzakelijke stappen gezet naar een toekomstbestendig pensioenstelsel dat ook beter aansluit op de hedendaagse arbeidsmarkt.

Advies aan de formateur:

1. Nieuwe norm: keuzebegeleiding

Ook in het nieuwe pensioenstelsel is het cruciaal dat de verwachtingen van deelnemers over hun pensioen zo goed mogelijk aansluiten bij de uiteindelijke uitkomst. In de Wet Toekomst Pensioenen wordt hiertoe een nieuwe open norm geïntroduceerd: keuzebegeleiding. Voor verzekeraars en PPI's is keuzebegeleiding echter niet nieuw. Ook in de huidige pensioenregelingen zitten al verschillende keuzemomenten- en opties waar uitvoerders in begeleiden. Er moet bij het keuzeproces geen misverstand bestaan over de verdeling van verantwoordelijkheden en taken in de keten. De uitvoerder informeert de deelnemer over keuzemogelijkheden die er zijn in de pensioenregeling en wat de gevolgen van belangrijke (te voorziene) gebeurtenissen zijn op de hoogte van het pensioen. De uitvoerder kan er niet voor zorgdragen dat de deelnemer daadwerkelijk in actie komt en een keuze maakt of dat de op basis van de verstrekte informatie gemaakte keuze daadwerkelijk past bij de wens/ financiële behoefte van de deelnemer. Er ligt ook een belangrijke rol en verantwoordelijkheid bij de werkgever en zijn adviseur. De adviseur is er om partijen te begeleiden bij de te maken keuzes en is ook verantwoordelijk voor de passendheid van die keuze. Een goed advies is bovendien integraal en veelal Wft-plichtig.

2. Lagere pensioenopbouw bij overstap naar andere werkgever

Een belangrijk nadeel van de eerbiedigende werking is dat deelnemers die overstappen naar een andere werkgever, het risico lopen minder pensioen op te bouwen. We zien dit als een

keuze van sociale partners, kabinet en parlement. Het Verbond ziet het als zijn verantwoordelijkheid om te blijven benadrukken dat de nadelige consequenties voor de pensioenopbouw van deelnemers en/of de pensioenlasten voor werkgevers substantieel kunnen zijn. Het is onlosmakelijk verbonden met de ambitie om over te stappen op leeftijdsonafhankelijke premies en degressieve opbouw, waar ook andere keuzes mogelijk waren, waarvoor (politiek) echter niet is gekozen. Het is van belang dat het parlement goed en compleet inzicht krijgt in de potentiële gevolgen van deze keuze, aangezien zij hiervoor uiteindelijk de verantwoordelijkheid draagt, en dat werknemers zo goed mogelijk worden gewaarschuwd voor een potentieel lagere pensioenopbouw bij een baanwisseling.

3. Zelfstandigen

Wij onderschrijven het grote belang van adequate pensioenopbouw van zelfstandigen, en delen de zorg over de mate waarin dit nu gebeurt. De inzichten die in de afgelopen jaren zijn opgedaan, voeden twijfel over de vraag of experimenten in de tweede pijler de essentie van het probleem raken. Het kernprobleem zit voor zzp'ers in het inflexibele en illiquide karakter van klassieke pensioenopbouw. De flexibiliteit van het inkomen en/of de behoefte aan investeringskapitaal maken dat men vaak kiest voor meer liquide spaarvormen. In dat perspectief is het niet te verwachten dat traditionele 2e pijlerproducten in zodanige mate voldoen aan de deelnemerswensen van zzp'ers, dat de pensioenopbouw van de groep structureel gaat veranderen. Naast de pensioenopbouw in de 2e pijler is er daarom

Pensioen

ook een belangrijke rol weggelegd voor de 3e pijler. Het is verder van belang dat de pensioenproducten voldoen aan passendheid en kwaliteitswaarborgen uit de Wft en zien derhalve het PARP als een belangrijke randvoorwaarde.

Een bijzonder aandachtspunt is de positie van verplichtgestelde fondsen. Zoals bekend vormt de verplichtstelling een inbreuk op het mededingingsrecht, en zijn ter bescherming van die verplichtstelling regels gesteld rondom taakafbakening en domeineis. Met de ambitie om klanten te bedienen buiten de arbeidsvoorwaardelijke sfeer, begeven verplichtgestelde fondsen zich buiten het domein van de taakafbakening op de concurrerende markt voor financiële producten, en wordt onnodig een discussie over de houdbaarheid van de verplichtstelling gecreëerd. Hiervoor bestaat geen reden of rechtvaardiging. Het is daarom belangrijk dat de experimenten plaatsvinden binnen de huidige kaders van de Pensioenwet (rekening houdend met taakafbakening en verplichtstelling).

4. Nabestaandenpensioen

We vinden het van groot belang dat het nabestaandenpensioen wordt geüniformeerd. Ook zijn we voorstander van de uniformering van het partnerbegrip en vinden we het cruciaal dat opgebouwde nabestaandenpensioen aanspraken worden geëerbiedigd.

Wel maken de voorgestelde overgangsmatregelen het voorstel erg complex en daarmee lastig uitvoerbaar. In het wetsvoorstel wordt een drietal dekkingen geïntroduceerd.

- We zien grote risico's en kans op teleurstelling bij deelnemers als gevolg van de uitruil van het ouderdompensioen in risicodekking voor het partnerpensioen. We pleiten er daarom voor deze termijn te maximaliseren op twee jaar.
- In het huidige voorstel is zowel de hoogte als de duur van de nabestaandendekking wezenlijk anders dan de WW-uitkering. Als UWV deze nabestaandendekking uitvoert, kan de nabestaandendekking beter worden aangesloten op de WW-uitkering.
- Tot slot zijn we vanwege potentiële misbruikgevoeligheid geen voorstander van het hanteren van een uitloopdekking van drie maanden.

Verder adviseren we de mogelijkheid om een leeftijdsonafhankelijke premie voor nabestaandenpensioen bij overlijden vóór de pensioendatum en arbeidsongeschiktheids-pensioen toe te kunnen blijven passen. Het huidige wetsvoorstel introduceert een doorsneesystematiek, hetgeen leidt tot herverdeling tussen jongere en oudere deelnemers.

5. Keuzerecht tussen vast en variabel

Voor individuele deelnemers zou het goed zijn als er ook in het nieuwe contract een keuzerecht wordt geïntroduceerd. Bij het nieuwe contract kan een deelnemer nu niet kiezen tussen een vastgestelde of variabele uitkering en komen alle pensioengerechtigden in een variabele uitkering terecht. Voor een deel van de deelnemers zal dit aansluiten bij het risicoprofiel, maar er zullen ook deelnemers zijn die verplicht een variabele uitkering ontvangen terwijl een vaste uitkering gezien hun risicopreferentie de voorkeur heeft. Wij zijn van mening dat in een dergelijk geval de deelnemer zou moeten kunnen overstappen naar een pensioenaanbieder die dit voor hem passende pensioenproduct wel aanbiedt, als de huidige aanbieder dat niet doet.

6. Mogelijkheden om solidariteitselementen binnen de Wvp aan te bieden

In het conceptwetsvoorstel wordt aanvullende risicodeling via solidariteitselementen mogelijk voor verplichtgestelde bedrijfstak- en beroepspensioenfondsen. Verzekeraars, PPI's en niet-verplichtgestelde pensioenfondsen mogen deze optionele solidariteitselementen binnen de verbeterde premieregeling echter niet aanbieden. Alle aanbieders moeten dat voor hun deelnemers kunnen doen. Als deze solidariteitselementen meerwaarde bieden voor de deelnemers van verplichtgestelde uitvoerders, dan zouden ze in potentie ook meerwaarde kunnen bieden voor de deelnemers van niet-verplichtgestelde uitvoerders en dus ook voor deze deelnemers toegankelijk moeten zijn.

7. Uitvoering nieuw contract: belemmering door achterblijven solidariteitsreserve in combinatie met shoprecht

Het is positief dat alle uitvoerders de mogelijkheid krijgen om het nieuwe contract aan te bieden aan hun deelnemers. Echter, het verplicht moeten achterlaten van de

Pensioen

solidariteitsreserve bij een waardeoverdracht, in combinatie met het shoprecht leidt voor verzekeraars tot belemmeringen in het aanbieden van het nieuwe contract aan hun deelnemers.

Werkgevers en werknemers zullen namelijk niet (vrijwillig) voor een pensioenuitvoerder kiezen waarbij ze premie-inleg of rendement achter moeten laten bij een individuele waardeoverdracht als gevolg van een baanwissel. Bovendien kent het nieuwe contract geen shoprecht, terwijl dat een

verplichting is bij door PPI's en verzekeraars uitgevoerde premieregelingen. Daar hebben werkgevers het recht om over te stappen naar een andere pensioenuitvoerder als die naar hun inzicht meer waar biedt voor hun geld.

Voor werkgevers en werknemers die pensioen opbouwen bij verzekeraars is het daarom cruciaal dat het mogelijk wordt om bij een individuele waardeoverdracht een evenredig deel van de solidariteitsreserve (dat toebehoort aan de individuele deelnemer) over te dragen naar de nieuwe pensioenuitvoerder.

Achtergrondinformatie

- **Overstap op premieregelingen:** Doordat iedereen gaat opbouwen in een premieregeling vermindert de rentegevoeligheid van het stelsel en wordt duidelijker hoe beleggingsresultaten en verandering van levensverwachting worden verdeeld tussen deelnemers. Dit leidt tot een transparanter stelsel.

- **Solidariteit en risicodeling:** Ook in een pensioenstelsel met premieregelingen blijven de belangrijkste vormen van solidariteit van kracht:

- Het delen van het langlevensrisico door levenslange pensioenuitkeringen.
- Het delen van het kortlevensrisico via het nabestaandenpensioen.
- Het delen van het risico op arbeidsongeschiktheid.
- Collectief beleggen.

- **Afschaffen doorsneesystematiek:** Het is een goede zaak dat in het pensioenakkoord is besloten om de doorsneesystematiek af te schaffen. Deze systematiek leidt tot herverdeling tussen deelnemers, wat leidt tot vermindering van het wantrouwen in het pensioensysteem.

- **Uniformering nabestaandenpensioen:** Het is positief dat wordt voorgesteld om het nabestaandenpensioen te uniformeren. **Wel** willen we waarschuwen voor de ontstane complexiteit bij de huidige voorstellen en de ongewenste premiesystematiek.

Meer informatie:
Marcelo Mooren
m.mooren@verzekeraars.nl

VERBOND VAN VERZEKERAARS